

Capella Sant Antolí de Monistrol de Montserrat

Actualment sense coberta, trobem aquesta bonica capella de planta rectangular, amb les seves quatre parets dempeus, especialment la frontal i la del darrere.

Les laterals estan en pitjors condicions, ja que la construcció es va fer amb materials de menys qualitat, formant tàpia de tancament. Com són els elements de maçoneria de diferents grandàries, units per argamassa i unificats amb un arrebossat exterior.

Per compensar la diferència de material segurament van col·locar els contraforts laterals que sobresurten adherits de la planta quadrangular i que de fet són elements més típics de l'estil romànic.

Les parets frontal i del darrera estan conformades per sillars tallats i lleugerament polits. La façana es posiciona cap a ponent, amb vista a la muntanya de Montserrat. L'entrada és mitjançant un arc de mig punt adovellat, rematat amb un cornisa. La dovella clau és l'escut del prior Vilaragut: tres faixes de color vermell sobre fons daurat.

Encara es pot apreciar algun element dels farratges de l'antiga porta de doble fulla. Sobre la porta hi ha una finestra allargada i amb la llinda finalitzada en arc de mig punt monolític. Tot el conjunt coronat amb un petit campanar d'espadanya.

A l'interior trobem un paviment ceràmic que unifica tot l'espai, amb excepció del pòdium elevat o altar. Aquest altar, lleugerament elevat, està fet amb pedra davant del espai que deuria ocupar el retaule.

La part del possible transsepte i de l'altar està diferenciat per un gran arc de mig punt semi ogival, que encara es conserva, sostingut per bastos pseudo-capitells als laterals.

Apunts Històrics:

En morir Joan d'Aragó, el papa Joan XXII nomenà prior de Santa Maria de Montserrat Ramon de Vilaragut (1334-1348), monjo de Ripoll. Fill de Guillem de Vilaragut, cavaller, alcaid de Xàtiva, que lluità a Sicília.

El nou prior donà al seu govern uns aires propis de gran senyor: continuà l'obra del pont de Monistrol de Montserrat i es va fer construir en aquesta vila un palauet gòtic, també fa fer uns claustres al davant de l'església de Montserrat i organitzà una capella dedicada a Santa Caterina a la planta baixa del campanar.

El prior va morir al Palau Prioral de Monistrol, víctima de la pesta negra, i fou sepultat a Montserrat, a la capella de Santa Caterina.

Ens trobem doncs amb una de les moltes ermites que es van construir prop del monestir de Montserrat voltant aquests segles. Hi ha documentació del 1282, tot i això les modificacions posteriors, són evidents. No obstant, es conserva el primitiu esquema constructiu que devia ser l'originari.

Els estudis que es van portar a terme, l'any 2002, van datar el conjunt durant els s. XIV - XV, amb una barreja d'estils medievals que van del romànic al gòtic. Tot i trobar-se fragments aïllats anteriors que podrien estar datats d'abans del S. XIII.

L'Hostal de la Creu

L'enrunat Hostal de la Creu de la Guardiola (261 m), està ubicat a les portes de Monistrol de Montserrat, pel camí Ral que anava segurament des de la vila de Terrassa a Montserrat, i rep el nom d'una desapareguda creu de terme que hi havia en aquest lloc.

En aquesta zona, en el pas del camí romeu, encara trobem restes de les modificacions que Pere el Cerimoniós va manar fer amb enllosats, murs i amb un desguàs lateral perquè l'aigua de la pluja no erosionés el camí. També hi ha una font i s'hi va excavar a la roca una bassa de bones dimensions (de 7 x 4 metres) per als animals dels hostatges.

De ben segur l'hostal era un bon punt de parada en el camí pels romeus que arribaven des de diferents indrets de Catalunya fent pelegrinatge a Montserrat, sigui per fer nit o per reposar forces.

L'Hostal de la Creu no era molt gran, segurament degut a la proximitat del final de recorregut. Un cop dins trobem les cavallerisses en dues estances fetes amb volta de canó i separades per un mur de càrrega.

La part alta de l'Hostal devia donar lloc a les estances de la casa i encara, entrant a mà esquerra es poden apreciar les escales que hi donaven accés, malauradament envaïdes per la vegetació.

Però qui eren aquests romeus?

Etimològicament la paraula romeu ve de romer, romeria, i tot deriva de la paraula: romà. Era el nom emprat a Bizanci per a designar els peregrins que anaven des de l'Imperi Romà Occidental cap a Terra Santa. Com que la seva capital era Roma, tots esdevingueren romans i d'aquí evolucionà a qualsevol peregrí que es dirigirà a qualsevol lloc.

Durant els segles XVI-XVII-XVIII el trànsit devia ser tal que els camins rals es van anar arreglant per cuidar d'aquest públic cada vegada més gran i així van anar sorgint diferents posades i/o hostals pels camins.

D'aquest seguit de peregrins que voltaren des del segle XVI hi havia la tradició d'anar en pelegrinatge de Mura a Montserrat per motiu d'una pesta que causà una gran mortaldat i de la qual es van poder alliberar. Aquesta festivitat estava vinculada a la festa de Sant Marc, i va caure en desús el 1931 per certes "irregularitats" que s'hi van produir. L'any 1979 es va tornar a recuperar però amb un caire més lúdic i allunyat de la seva intenció inicial.

D'aquestes "irregularitats" pels anys 1925 - 1931 tenim una història molt recent en el temps aferrada a Monistrol de Montserrat que resulta si no més curiosa a ulls moderns. Doncs entre aquests anys, quan els romeus de Mura passaven per Monistrol de Montserrat, es produí una gran pedregada amb una gran trinxada de ceps. Els monistrolencs cregueren que els culpables eren els muratans, que anaven vestits l'estil tradicional, amb una camisa blanca que sobresortia per sobre dels pantalons i gorra. A partir de llavors es conta que cada vegada que passaven per Monistrol se'ls apedregava.